

# Zápisnica z rokovania Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania

**Dátum a čas konania:** 15. júna 2016, 14:00 – 16:45 hod.

**Miesto konania:** Veľká zasadačka Národného ústavu celoživotného vzdelávania,  
Tomášikova 4, Bratislava

**Prítomní / ospravedlnení / neospravedlnení:** podľa prezenčnej listiny

## Návrh programu:

- Otvorenie
1. Predstavenie nového predsedu výboru
  2. Informácia o plnení úloh vyplývajúcich z Uznesenia vlády SR predovšetkým k príprave celoštátnej komisie výchovy a vzdelávania v oblasti ľudských práv
  3. Predstavenie Analýzy stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve
  4. Informácia o plánovaných krokoch v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam a výchovy a vzdelávania príslušníkov národnostných menšín
  5. Rôzne
- Záver

## Priebeh rokovania

### Otvorenie

Tajomníčka výboru p. Zuzana Štrbíková predstavila p. Petra Krajňáka štátneho tajomníka MŠVVaŠ SR, povereného zastupovaním p. ministra Petra Plavčana – predsedu výboru.

### BOD 1: Predstavenie predsedu výboru

Rokovanie výboru otvoril poverený predseda výboru p. Peter Krajňák, ktorý privítal všetkých prítomných a v krátkosti predstavil svoj profesijný životopis.

Peter Krajňák predstavil navrhovaný program zasadnutia a následne vyzval členov na hlasovanie o návrhu programu. Program bol členmi schválený.

### **Záver:**

- Programu bol jednohlasne odsúhlasený a schválený po overení uznášaniaschopnosti, nakoľko bola prítomná trojpäťtinová väčšina všetkých jeho členov a členiek (prítomných bolo 15 členov a členiek výboru s hlasovacím právom z celkového aktuálneho počtu 26.);

- Zuzana Štrbíkova, tajomníčka Výboru VVV EP a RV informovala o uznesení č. 1, ktoré bolo prijaté na výbore 2. decembra 2015 k ustanoveniu celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu, o ktorom ďalej informovala p. Horná v bode programu č. 3.;

## **BOD 2: Informácia o plnení úloh vyplývajúcich z Uznesenia vlády SR predovšetkým k príprave celoštátnej komisie výchovy a vzdelávania v oblasti ľudských práv**

Dagmar Horná podala informáciu o plnení úloh vyplývajúcich z Uznesenia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) č. 140 zo 14. decembra 2015, ktorým rada zriadila pracovnú skupinu a poverila ju jej vedením. V zmysle rokovania na Ministerstve spravodlivosti s p. Mariánom Filčíkom a p. Monikou Korkošovou v marci 2016, bolo konzultované ustanovenie pracovných skupín, doriešenie otázky financovania nielen pracovnej skupiny ale aj celý proces ustanovovania a prípravy celoštátnej komisie. V súvislosti s oslovením expertov ako členov pracovnej skupiny, boli oslovení dlhoroční odborníci a odborníčky v oblasti ľudsko-právneho vzdelávania a demokratického občianstva, ktorí sú výkonnými členmi rady vlády. P. Dagmar Hornou boli oslovení: p. Šarlota Pufflerová, p. Kálmán Petőcz, p. Adriana Mesochoritsová, p. Ladislav Oravec. Pracovná skupina začala pracovať 16. mája 2016, p. Dagmar Horná bola ministerskou spravodlivosti 10. mája 2016, vymenovaná za vedúcu odbornej pracovnej skupiny. Pracovná skupina sa pravidelne stretáva a pracuje na príprave návrhu ustanovenia celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu.

### **Diskusia:**

- Šarlota Pufflerová doplnila informáciu, že zatiaľ neboli predstavené a prezentované výsledky k vypracovaniu Komplexnej Analýzy stavu ľudských práv na Slovensku ako aj Analýza stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam za MŠVVaŠ SR, a zdôraznila nedostatok informácií a prierezovosť informácií zo všetkých rezortov v danej oblasti. Tieto informácie, výskumy, prezentovanie témy verejnosti a iné, sú potrebné ako podklad pre vytvorenie celoštátneho plánu pre výchovu a vzdelávanie v oblasti ľudských práv, ktorý je hlavnou úlohou pracovnej skupiny;
- Renáta Ocilková – koordinátorka konferencie biskupov Slovenska (ďalej len „KBS“) pre ľudské práva informovala o vznesených pripomienkach k tomuto uzneseniu. Predchádzajúce vedenie MŠVVaŠ SR prisľúbilo KBS miesto v pracovnej skupine, vzhľadom na nevyváženosť a asimetrickosť názorov;
- Peter Krajňák požiadal o informáciu ohľadom zloženia a kreovania tejto pracovnej skupiny;
- Šarlota Pufferová informovala, že pracovná skupina pozostáva z odborníkov, členov a členiek rady vlády, nemá ambíciu, aby v nej boli zastúpení všetci, pretože musí fungovať operatívne, v krátkom období, je tam jasné zadanie vytvorenia návrhu konceptu dokumentu, skupina nemá priestor na diskusiu a pracuje a postupuje podľa direktívy OSN a dokumentov Rady Európy. V pracovnej skupine pracuje tím odborníkov pod vedením p. Dagmar Hornej, ktorá je poverená jeho vedením. Pracovná skupina je vytvorená a nebude sa ďalej rozširovať;
- Jana Kviečinská – podala vysvetlenie ohľadom úlohy pracovnej skupiny, ktorá má pripraviť návrh – koncept pre vytvorenie celoštátnej, nadrezortnej, prierezovej, komisie, ako bude komisia systémovo ukotvená, ako bude financovaná atď. Po

vzniknutí a ustanovení celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu je následnou úlohou celoštátnej komisie príprava celoštátneho plánu výchovy a vzdelávania v oblasti ľudských práv. Po vypracovaní návrhu celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu sa bude táto kreovať a tam bude priestor pre výber odborníkov/odborníčok zo všetkých rezortov, inštitúcií a pod., zaoberajúcimi sa oblasťou ľudských práv;

- Dagmar Horná informovala o procese a nominácií členov pracovnej skupiny;

#### **Záver:**

- Informácia o plnení úloh vyplývajúcich z Uznesenia vlády SR k príprave celoštátnej komisie výchovy a vzdelávania v oblasti ľudských práv – informovala pani Horná, vedúca pracovnej skupiny, ktorej úlohou je vypracovať návrh ustanovenia a fungovania celoštátnej komisie a súvisiacich dokumentov. Komisia začala svoju činnosť 16. mája 2016 a ako bolo uvedené, vypracované materiály odovzdá do 30. júna 2016, teda do stanoveného termínu;
- Informácia o dodržaní legitímnych procesov, nominačných procesov schválenia na pozície v pracovnej skupine – p. Dagmar Horná;

### **BOD 3: Predstavenie Analýzy stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve**

V úvode p. Katarína Ondrášová uviedla predmetnú analýzu ako 10 ročnú spoluprácu tímu a uviedla skutočnosti, ktoré ovplyvnili tvorbu a vyhodnotenie Analýzy stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve z roku 2015 a prezentáciu časti predstavila prítomných: za SRŠ MŠVVaŠ SR p. Katarína Ondrášová, p. Mária Rychnavská za MPC, p. Beáta Kozelová za ŠŠI, p. Marcela Bieliková – za CVTI SR, a v časti analýza za formálne a neformálne vzdelávanie p. Miroslava Gajdošová za odbor mládeže MŠVVaŠ SR.

Katarína Ondrášová uviedla, že po zhodnotení celého priebehu 10. ročnej práce bolo dôležité vyhodnotiť plán a objektívne a nezávisle ho spracovať. Jedna z možností vyhodnotenia bola odpočtom od r. 2004, druhá možnosť bola vyhodnotenie monitoringu a jeho výsledkov, postojov a názorov žiakov, ktorého výstupy spracováva CVTI SR. Bola uplatnená možnosť kombinácie sumarizácie výsledkov 10. ročnej práce v kontexte výsledkov z monitorovania výchovných prác a systémového zabezpečenia. Plán vychádzal z kompetencií priamo-riadených organizácií a kompetencií MŠVVaŠ SR. Pri zostavení analýzy bolo dôležité zabezpečiť nezávislosť vnímania štatistických údajov. Táto úloha bola zadaná ŠPÚ, ktorý bol gestorom realizácie plánu výchovy k ĽP v marci 2015 s termínom k 30. júnu 2015, ktorá ale nebola splnená v zmysle požiadavky MŠVVaŠ SR. Na základe tejto skutočnosti SRŠ mala na vypracovanie predĺžený termín do 15. septembra 2015. Po schválení analýzy generálnym riaditeľom SRŠ je dostupná od 15. septembra 2015 na internetovej stránke MŠVVaŠ SR pod časťou regionálneho školstva.

#### **Diskusia:**

Ladislav Oravec konštatoval, že pri vyhodnocovaní analýzy chýbala participácia výboru VVV ĽP a RV, neboli k dispozícii dáta, prezentácia;

- Katarína Ondrášová podala vysvetlenie k predmetnému materiálu. Predmetný materiál je rezortným materiálom MŠVVaŠ SR a je to informatívny materiál pre Výbor VVV LP RV a zároveň podkladový materiál k tvorbe celoštátneho plánu;
- Zuzana Čáčová (NOS) uviedla, že je potrebná formálna komunikácia, ľudské práva sa prejavujú v kontexte života školy kde ide o formovanie postojov;
- Dagmar Horná konštatovala, že pri vytvorení a hodnotení analýzy bol základný metodologický problém a nikto sa tomu dôsledne nevenuje. Odporučila koordinačnú komisiu, prípadne odbornú komisiu, ide o expertízu ľudí v ľudsko-právnej agende ako aj odborný výskum v ľudsko-právnej agende, ktorej významnú časť agendy má implementovať štátna správa a je to veľká výzva pre SR;
- Miroslava Píšová v zastúpení p. Milana Kollára konštatovala, že nie je prípustné aby, i keď jednu kapitolu analýzy spracovával a hodnotil „anonymný subjekt“;

#### **Záver:**

- Predstavenie Analýzy stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve – bola poskytnutá komplexná informácia o príprave analýzy ako aj o jej obsahu a prijatí. Informáciu poskytla zástupkyňa sekcie regionálneho školstva MŠVVŠ SR spolu so zástupcami priamoriadených organizácií, ktoré sa na jej vypracovaní podieľali.
- P. Peter Krajňák vyslovil požiadavku na SRŠ, ohľadom budúcich zasadnutí výboru - priniesť všetky učebnice kde sa prierezovo objavuje téma ľudských práv na školách - na základe analýzy učebníc.
- Peter Krajňák ospravedlnil neúčast' p. ministra a zástupcov MŠVVaŠ SR na Olympiáde ľudských práv, vzhľadom na nápor termínov a povinností;

#### **BOD 4: Informácia o plánovaných krokoch v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam a výchovy a vzdelávania príslušníkov národnostných menšín**

Peter Krajňák informoval o plánovaných krokoch MŠVVŠ SR smerom k výchove a vzdelávaniu k ľudským právam a úlohách plánovaných v rezorte školstva týkajúcich sa výchovy a vzdelávania príslušníkov národnostných menšín: navrhované úlohy sa netýkajú len Sekcie regionálneho školstva, sú výsledkom 10 ročných skúseností a monitorovania, realizácie plánu výchovy a vzdelávania v rezorte za roky 2005 – 2014. Medzi úlohami pre nadchádzajúce obdobie uviedol napr. vytvorenie a aktualizácia webovej stránky, vytvorenie programov kontinuálneho vzdelávania ľudských práv, podporu právneho vedomia pedagogických a odborných zamestnancov, vytvorenie nových akreditovaných programov (napr. rodovo citlivá výchova alebo marginalizované rómske komunity), ďalej spoluprácu s neziskovými organizáciami, pri príprave kvalitného vzdelávania z dôrazom na etickú výchovu, vrátane prípravy nových učebníc, CD a DVD nosičov a podobne.

#### **Záver:**

- Peter Krajňák navrhol, aby prednesené témy slúžili ako podklad pre vypracovanie plánu práce výboru na rok 2016 s výhľadom na roky 2017 – 2019 a zároveň ako témy na ďalšiu diskusiu vo výbore;

- Peter Krajňák navrhol prijatie návrhu uznesenia k vypracovaniu plánu práce výboru na rok 2016 s výhľadom na roky 2017 – 2019;
- Dňa 23. júna 2016 bolo prijaté **Uznesenie č. 2/2016** z 15. júna 2016 k vypracovaniu plánu práce Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovy v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania hlasovaním procedúrou „per rollam“ .

Uznesenie bolo prijaté.

**Výsledok hlasovania:**

Za: 17

Proti: 1

Zdržal sa: 8

### **BOD 5: Rôzne**

- Bola vznesená požiadavka na vzájomné informovanie sa výborov, najmä čo sa týka problematiky extrémizmu a jeho riešenia;
- Peter Krajňák informoval o potrebách riešenia témy extrémizmu v spolupráci s rezortom MŠVVaŠ SR v podobe vypracovania metodických materiálov zameraných na danú problematiku na základe získania objektívnych informácií a názorov žiakov;
- Denisa Ďuranová, zástupkyňa ŠPÚ uviedla, že MŠVVaŠ SR v spolupráci s PRO a Prezidiom Policajného zboru pripravuje metodický materiál, štúdiu k prevencii extrémizmu na školách. Materiál bude rozposlaný odborom školstva a školám;
- V súvislosti k predneseným úlohám a témam boli zadefinované aj ďalšie potreby spolupráce: v oblasti extrémizmu je potrebná analýza pre potreby zadefinovania jednotlivých prejavov extrémizmu vo vzťahu prejavov na Slovensku, v oblasti porušovania ľudských práv, podpora kampane „bez nenávisťi“, a iné;
- Tajomníčka výboru p. Zuzana Štrbiková informovala členov výboru o možnosti využitia pre komunikáciu platformy EPALE, ako možnosť informovania širokej verejnosti o všetkých aktivitách a akciách zameraných na oblasť ľudských práv a podobné témy a využiť ju na ďalšiu propagáciu. Národnú službu v rámci tejto európskej platformy zabezpečuje Národný ústav celoživotného vzdelávania, priamoriadená organizácia MŠVVŠ SR;
- Členovia výboru informovali o pripravovaných akciách a aktivitách v najbližšom období.

### **Záver**

Zo strany prítomných členov a členiek výboru neboli vznesené ďalšie témy na prerokovanie.

Šarlota Pufflerová zhrnula rokovanie Výboru VVV EP RV z pohľadu mimovládnych organizácií. Konštatovala, že doposiaľ sme na Slovensku nemali Celoštátny plán výchovy a vzdelávania k ľudským právam. Je jednou z prioritných úloh Celoštátnej stratégie ochrany a odporu ľudských práv, ktorej splnenie sa očakáva ešte v tomto roku, v rámci procesu ustanovenia Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam s nadrezortnou pôsobnosťou. Desaťročný Národný plán v tejto oblasti pre rezort školstva

skončil v roku 2014. Dnes nám bolo prezentované ako vidia jeho plnenie štátne inštitúcie. Chýba nám však komplexný a nezávislý pohľad, aby sme mali plastickejší obraz o tom čo fungovalo a čo nie, aké veci v systéme vzdelávania chýbajú aj ako to vidia žiaci, žiačky, študenti a študentky a ich rodičia – a samozrejme i učiteľky a učители a v neposlednom rade i manažment škôl. Tento hĺbkový pohľad by mala priniesť komplexná analýza stavu ľudských práv, ktorá je tiež jednou z prioritných úloh stratégie. Až potom budeme môcť aj v rezorte školstva pristúpiť v tvorbe nového dlhodobého plánu. Bude potrebné nadviazať na dobré skúsenosti medzisektorovej spolupráce v ľudskoprávnom vzdelávaní napr. metodických centier a ľudskoprávných mimovládnych organizácií, učiteliek a učiteľov v rámci Olympiády ľudských práv, distribúcie vzdelávacích materiálov MVO, a pod.. Treba tiež viac podporovať využitie akreditovaných programov. Musia existovať kvalitné programy aj v ľudskoprávnej oblasti. Treba sa zamyslieť aj nad novým systémom uznávania kreditov aj na základe alternatívnych akreditovaných tréningov napr. v rámci programov MVO. Práve neumožnenie akceptovania pluralitnej a diverzifikovanej ponuky - hoci v SR existovali v prostredí MVO takéto kvalitné programy i tímy skúsených tréneriek a trénerov – spôsobilo, že sme sa v metodologickej príprave učiteliek a učiteľov neposunuli ani žiaducim smerom a už vôbec nie potrebným tempom. Aj preto je potrebné, aby sme si aj na pôde tohto výboru veľmi dobre rozmysleli, navrhli a následne prediskutovali, aké budú ďalšie kroky a najmä priority v ľudskoprávnom vzdelávaní – v prvom rade v príprave našich učiteliek a učiteľov na všetkých stupňoch škôl. Ak je ľudskoprávne vzdelávanie kľúčovou prioritou Stratégie, kde inde ako v rezorte školstva by sa to malo odraziť v konkrétnych dopadoch na rozvíjanie spôsobilostí robiť kvalitné participatívne a interaktívne ľudsko-právne vzdelávanie

V závere p. Peter Krajňák poďakoval prítomným za účasť a ukončil zasadnutie výboru.

V Bratislave, 15. júna 2016

Zapísala:  
Monika Melenová  
Sekretariát výboru



Za správnosť:  
Zuzana Štrbiková  
Riaditeľka NÚCŽV  
a tajomníčka výboru



Schválil:  
Peter Plavčan  
Minister školstva, vedy,  
výskumu a športu SR  
a predseda výboru



Prílohy:

č. 1 Prítomní / ospravedlnení / neospravedlnení: podľa prezenčnej listiny

č. 2 Skratky

č. 3 Prezenčná listina

**Príloha č. 1 Prítomní / ospravedlnení / neospravedlnení: podľa prezenčnej listiny**

**Potvrdená účasť:**

1. Peter Krajňák (MŠVVaŠ SR, poverený zastupovaním ministra – predsedu výboru)
2. Šarlota Pufflerová (ODZ)
3. Anton Kulich (MV SR)
4. Zora Turancová (MK SR)
5. Stanislav Cina (ÚSV SR RK)
6. Laco Oravec (NMS)
7. Andrej Kuruc VPLGBTaIO)
8. Tomáš Földes (SNSLP)
9. Alena Kotvanová (ÚSV SR NM)
10. Oľga Pietruchová (MPSVaR SR)
11. Katarína Ondrášová (MŠVVaŠ SR)

**Ospravedlnení/é:**

1. Peter Plavčan (MŠVVaŠ SR), poverená zastupovaním **Zuzana Hlaváčiková**
2. Milan Kollár (MZVaEZ SR), poverená zastupovaním **Miroslava Pišová**
3. Zuzana Slezáková (MZ SR), poverená zastupovaním **Dana Bažíková**
4. Lucia Berdisová (Právnická fakulta TU KÚP) poverená zastupovaním **Šarlota Pufflerová** (poverenie vyjadrovať sa, zaujímať stanoviská a hlasovať o prerokovaných otázkach)
5. Štefan Matula (VDM),
6. Tatiana Šušková (RTVS)
7. Jana Jablonická – Zezulová (VRR)
8. Peter Guráň (RV SR pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík starnutia populácie)
9. Alena Chudžíková (VRAX)
10. Lucia Mokrú (FSEV UK)
11. Ľubica Vyberalová (VOZP)
12. Štefan Mirga (VNMaES)
13. Marián Filčík (MS SR)
14. Daniela Lamačková (Právnická fakulta UPJŠ v KE)
15. Daniela Drobná (Únia miest Slovenska)
16. Mária Milková (ÚSV SR ROS)

**Prizvaní/é:**

1. Dagmar Horná (členka pracovnej skupiny pod gesciou MŠVVaŠ SR pre prípravu odborného podkladu pre Celoštátnu stratégiu ochrany a podpory ĽP v SR pre oblasť

výchovy a vzdelávania k ĽP, členka redakčného tímu pre prípravu odborných podkladov k Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v SR; predsedníčka Celoštátnej komisie Olympiády ľudských práv; členka UNESCO centra pre výchovu k ĽP na UK v BA)

2. Monika Korkošová (riaditeľka Odboru celoživotného vzdelávania, MŠVVaŠ SR) ospr.
3. Miroslava Gajdošová (odbor mládeže, MŠVVaŠ SR)
4. Ľudovít Hajduk, v zastúpení Denisa Ďuranová (Štátny pedagogický ústav)
5. Beáta Kozelová (Štátna školská inšpekcia)
6. Mária Rychnavská (Metodicko-pedagogické centrum)
7. Marcela Bieliková (Centrum vedecko-technických informácií SR)
8. Jana Kviečinská (generálna riaditeľka sekcie ĽP, MS SR)
9. Kálmán Petőcz (Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku)- ospr.
10. Viliam Figusch (Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku)- ospr.

### **Verejnosc' – prihlásceni/é:**

1. Patrik Daniška (predseda inštitútu pre ľudské práva a rodinnú politiku)- nezúčastnil sa
2. Renáta Ocilková (koordinátorka KBS pre ľudské práva)
3. Alena Chlebíková (poradkyňa ŠT, MŠVVaŠ SR)

### **Príloha č. 2 Skratky**

CŽV – celoživotné vzdelávanie

ESF – Európsky sociálny fond

ĽP – ľudské práva

MPSVaR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MZVaEZ SR - Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

NÚCŽV – Národný ústav celoživotného vzdelávania

PRO – priamoriadená organizácia

PS – pracovná skupina

RR – rodová rovnosť

RV – Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

SNSĽP – Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

STRAT – Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR

ŠPÚ – Štátny pedagogický ústav

ŠŠI – Štátna školská inšpekcia

MPC – Metodicko-pedagogické centrum

CVTI – Centrum vedecko-technických informácií SR

SRŠ – sekcia regionálneho školstva

ÚMS – Únia miest Slovenska

VaV k ĽP a DO – výchova a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu

VOP – verejná ochrankyňa práv

Výbor VVV ĽP a RV (alebo len „výbor“) – Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska